

Leergang gemengd wonen

11de editie

Februari- Juni 2025

5 dagen

Gemengd wonen gaat over woonprojecten waarbinnen verschillende groepen mensen doelbewust en in een georganiseerd verband samen wonen, contact onderhouden en soms ook gezamenlijk activiteiten ondernemen. Het gaat om een combinatie van 'reguliere' huurders (en in een enkel geval kopers) met bijvoorbeeld

ex-dak- en thuislozen, jongeren met een licht verstandelijke beperking, mensen met een psychische kwetsbaarheid, zorgbehoevende ouderen of statushouders. In de kern gaat het om mensen die een 'goede buur' voor elkaar willen zijn

Foto: Eddy Steenvoorden

Leergang gemengd wonen met bijzondere doelgroepen

Het doel van de leergang is dat u een brede en praktijkgerichte visie op gemengd wonen ontwikkelt. De leergang biedt een combinatie van theoretische inzichten, praktijkvoorbeelden van gemengde woonprojecten en persoonlijke ontwikkeling aan. Tijdens de Leergang gemengd wonen geven deskundigen theoretische en praktische inzichten. Er is gelegenheid om in werkgroepen aspecten van gemengd wonen nader te verkennen of uit te diepen.

De Leergang gemengd wonen is in 2018 gestart als initiatief vanuit de Ontwikkelwerkplaats Gemengd Wonen (OGW). De OGW was een initiatief van 't Groene Sticht, de Hoge School Utrecht en zelfstandig onderzoeker Maarten Davelaar. Hierbij werd samengewerkt met o.a. Tussenvoorziening, woningcorporatie Portaal en Abrona. Meer informatie over de resultaten van de OGW kunt u lezen op de website:

<https://www.hu.nl/onderzoek/projecten/gemengd-wonen-lessen-uit-de-praktijk>

De Leergang gemengd wonen is ondergebracht bij Stichting 't Groene Sticht – één van de eerste gemengde woonprojecten in Nederland.

Deelname

De leergang gemengd wonen is bedoeld voor deelnemers onder andere werkzaam bij gemeenten, woningbouwcorporaties, zorg- en opvangaanbieders of voor sociaal ondernemers op dit terrein.

- U heeft of krijgt in de organisatie verantwoordelijkheden in de beleidsvoorbereiding van, dan wel het begeleiden en/of opzetten van een (nieuw) project gemengd wonen.
- U heeft of krijgt bijvoorbeeld een rol als projectleider gemengd wonen.
- U heeft de ambitie om meer te leren over het opzetten van gemengde woonprojecten.
- U bent betrokken bij de uitvoering van een gemengd woonproject.

Leerdoelen

Aan het eind van de leergang:

- heeft u kennis van succes en faalfactoren bij het realiseren van gemengd wonen met bijzondere doelgroepen,
- heeft u kennisgenomen van diverse vormen van gemengde woonprojecten,
- bent u in staat om een keuze te maken voor een wervings- en selectieprocedure,
- bent u in staat om te kiezen tussen verschillende concepten die de sociale infrastructuur van het woonproject kunnen vormgeven,
- kunt u keuzes maken in de gewenste schaal, inzet van sociaal beheer en welke begeleiding nodig is,
- heeft u inzicht in de impact die verschillende stakeholders aan het project toekennen,
- kunt u de betekenis van het project voor de directe omgeving communiceren.

Elke deelnemer vult deze doelen aan met eigen leerdoelen, om op die manier een persoonlijke focus te hebben, die voorkomt uit eigen ambitie, praktijk en context.

De inhoud van de leergang

De leergang bestaat uit vijf dagen op of in de nabijheid van gemengd wonen locaties. De inhoud van het programma is thematisch. We maken steeds nader kennis met een gemengd wonen project. Via een rondleiding, gesprekken met initiatiefnemers en medewerkers en soms via verhalen van bewoners. De projecten die we bezoeken bevinden zich in ieder geval in Amsterdam, Utrecht en Arnhem.

Opbouw en begeleiding

Gedurende de leergang zijn er gastbijdragen van deskundigen. Zij nemen u mee in hun expertise en ervaringen op het gebied van gemengd wonen. Tijdens de bijeenkomsten is er gelegenheid in werkgroepen van elkaar te leren en om aan persoonlijke leerdoelen te werken. De programmacoördinator Irene Leijten is iedere bijeenkomst aanwezig voor onder andere de introductie van de programmaonderdelen, het bewaken van het proces, het programma, de leerdoelen en de evaluatie. Inhoudelijk zijn Maarten Davelaar en Nico Ooms betrokken.

Tijdsinvestering

U gaat gemiddeld één dag in de maand aan de slag voor de Leergang gemengd wonen. De doorlooptijd is van februari tot eind juni 2025. Elke bijeenkomst vraagt op de dag een tijdsinvestering van zes uur, exclusief reistijd en voorbereiding. De voorbereiding van de bijeenkomsten bestaat uit het doen van opdrachten en /of het lezen van literatuur en het samenwerken in de werkgroep. Het is aan te bevelen hier twee uur per bijeenkomst voor te reserveren. Verdere tijdsinvestering is afhankelijk van de persoonlijke doelen en eventuele afspraken tussen deelnemers onderling voor verdere verdieping.

Data

De leergang gemengd wonen start in februari 2025. U ziet elkaar op een vijftal donderdagen van 10.00 tot 16.00 uur: donderdag 13 februari, 20 maart, 17 april, 22 mei en 19 juni.

Kosten

De kosten voor deelname zijn €1.780,- (exclusief btw). Dit bedrag is inclusief materiaal, begeleiding, locatiekosten, catering en een certificaat.

Aanmelding

U kunt zich aanmelden via de website www.leerganggemengdwonen.nl. U ontvangt vervolgens een aanmeldingsbrief. In de aanmeldbrief kunt u leervragen benoemen en verduidelijken. Na het ontvangen van uw aanmeldbrief ontvangt u een factuur. Zodra de betaling van de factuur ontvangen is, is de aanmelding definitief. Aanmelden via de website kan vanaf eind mei. Voor vragen of andere informatie kunt u ook mailen naar nicoooms@tussenvoorziening.nl

Locatie en catering

De bijeenkomsten van de leergang vinden plaats op of in de nabije omgeving van locaties met een gemengd woonproject. U kunt de hele dag gebruik maken van koffie en thee. Rond de middag krijgt u een lunch geserveerd.

Groepsgrootte

De leergang Gemengd Wonen streeft naar een maximale groepsgrootte van 20 deelnemers.

Programma

Onder voorbehoud, naar aanleiding van tussentijdse evaluatie van eerdere edities kunnen er wijzigingen in het programma en/of de locaties worden aangebracht.

Dag één; 13 februari 2025

Locatie: A-Lab, Overhoekseplein 2, 1031 KS Amsterdam

Thema: kennismaking en inleiding Leergang gemengd wonen

10.00 – 10.30 uur	Kennismaking met elkaar, programma, leerdoelen (Irene Leijten)
10.30 – 11.30 uur	Inleiding Gemengd Wonen, <i>in het licht van maatschappelijke ontwikkelingen en resultaten van onderzoek</i> (Maarten Davelaar)
11.30 – 11.40 uur	Korte pauze
11.40 – 12.45 uur	Proces en hobbels bij de realisatie van verschillende vormen van gemengd wonen (Alice Min, ontwikkelaar van gemengd wonen bij woningcorporaties)

12.45 – 13.30 uur Lunch

Thema: succes en faalfactoren van projecten gemengd wonen

13.30 – 15.15 uur	'Community concept' woonprojecten HVO/ Querido (Kim Oostveen en Hishaam Eldewieh), plus rondleiding Overhoeks
15.15 – 15.45 uur	Indeling in werkgroepen
15.45 – 16.00 uur	Afronding eerste dag (Irene Leijten)

Dag twee; donderdag 20 maart 2025

Locatie: Indekernegezd, Kopenhagenstraat 41, Utrecht

Thema: de rol van begeleiders van zorg- en opvangorganisaties

10.00 – 10.10 uur	Introductie (Irene Leijten)
10.10 – 11.30 uur	De rol van begeleiders binnen gemengde woonprojecten (Aly Gruppen, Hogeschool Utrecht) a) Wat kan en mag er verwacht worden van begeleiders in gemengde woonprojecten? b) Andere rol begeleider binnen de context van een gemengd woonproject c) Hoe zorg je dat de bewoners met verschillende achtergronden elkaar leren begrijpen? d) Hoe kan je ondersteunend zijn aan de woonvereniging? e) Wat zijn de ervaringen van begeleiders bij Majella Wonen/MIXIT/LIVIN (Betty Korssen en Tamara Berghege)
11.30 – 12.30 uur	Bezoek aan BUUR <ul style="list-style-type: none"> • BUUR concept (Betty Korssen) • Allroundbeheer bij Woonin (Fouad Kartit, aroundbeheerder Woonin)

12.30 – 13.30 uur   **Lunch**

Thema: uitkomsten (recent) evaluatie-onderzoek

13.30 – 14.35 uur   Werkgroep
14.35 – 14.45 uur   Korte pauze
14.45 – 15.45 uur   Uitkomsten onderzoek Living Lab U16 en De Molen Houten (Maarten Davelaar)
15.45 – 16.00 uur   Afsluiting (Irene Leijten)

Dag drie; 17 april 2025

Startblok Kop Zuidas Amsterdam (locatie onder voorbehoud)

Thema: landen in de wijk, omgang tussen en met burens

10.00 – 10.15 uur   Introductie (Irene Leijten)
10.15 – 11.45 uur   Workshop Petra van de Horst
Wat betekent het voor mensen met een (psychische) kwetsbaarheid om
in een 'gewone' buurt te wonen?
11.45 – 12.30 uur   Rondleiding Startblok

12.30 – 13.30 uur   **Lunch**

Thema: kansen en knelpunten rond tijdelijke woonprojecten met statushouders

13.30 – 14.30 uur   Werkgroep
14.30 – 15.45 uur   Resultaten onderzoek gemengd wonen met statushouders (Maarten Davelaar)
15.45 – 16.00 uur   Afsluiting (Irene Leijten)

Dag vier; 22 mei 2025

Locatie: Bruishuis, Arnhem (wijk Malburgen)

Akkerwindestraat 9 Arnhem

Thema: Draaiboek en checklist gemengd wonen-projecten

10.00 – 10.15 uur   Introductie (Irene Leijten)
10.15 – 10.45 uur   Overzicht, checklist en draaiboek Gemengd Wonen (Nico Ooms & Erik Patist)
10.45 – 11.30 uur   Vervolg draaiboek: werving en selectie reguliere bewoners (Erik Patist en Nico Ooms)
De rol van sociaal beheer bij gemengd wonen (Erik Patist)
11.30 – 11.45 uur   Ervaringen rond de voorbereiding van het gemengd wonen bij het project Tango (Erik Patist)
11.45– 12.45 uur   Werkgroep

12.45 – 13.30 uur   **Lunch**

Thema: her-ontwikkelen van zorgvoorzieningen

13.30 – 14.30 uur   Rondleiding Bruishuis
14.30 – 15.45 uur   Presentatie Bruishuis door Walter Klein Nienhuis en Floortje Dekkers
a) Startsituatie, ontwikkeling en voortgang van het concept Bruishuis
b) Het bewonersbedrijf-model

- c) Faciliteren
  - d) Bruishuis als onderdeel van de wijkontwikkeling
- Afsluiting (Irene Leijten)

15.45 – 16.00 uur

Koningsdag bij 't Groene Sticht 2018

Dag vijf; donderdag 19 juni

Locatie: 't Groene Sticht, Utrecht

Ab Harrewijnstraat 45

Thema: de opbouw van een gemeenschap

10.00 – 10.05 uur	Introductie (Irene Leijten)
10.05 – 11.45 uur	De rol van de woonvereniging & de rol van de community coach (Wout Schut, community coach)
11.45 – 12.30 uur	Rondleiding 't Groene Sticht (Nico Ooms)
12.30 – 13.30 uur	Lunch bij restaurant de Hoge Weide
13.30 – 14.15 uur	Maatschappelijke impact in beeld brengen (Maarten Davelaar)
14.15 – 15.45 uur	Presentaties Werkgroepen plus reflectie op de leeropbrengsten en certificaatuitreiking (Lia van Doorn, lector Wonen & Welzijn, Hogeschool Utrecht)
15.45 – 16.00 uur	Afsluiting Leergang Gemengd Wonen (Irene Leijten)
16.00 – 16.45 uur	Hapje en drankje

De leergang Gemengd Wonen wordt uitgevoerd door de volgende personen

Irene Leijten is programmacoördinator van de Leergang gemengd wonen. Opgeleid als onderwijskundige neemt ze veel ervaring in het ontwikkelen en geven van trainingen aan professionals mee. Irene Leijten werkte in diverse functies zoals programmaleider, projectleider, senior beleidsadviseur in de non-profitsector. Voor 't Groene Sticht was ze van 2013 tot 2015 Interim-projectleider. Naast het opzetten en uitvoeren van een onderzoek in 't Groene Sticht in het kader van het meerjarenbeleidsplan 2015-2019 waren afstemming en verbinding leggen tussen samenwerkende partners, het initiëren en organiseren van o.a. cultuurpleinen, en het beheer van de panden de belangrijkste speerpunten.

Nico Ooms is sociaal wetenschapper gespecialiseerd in stadstudies en werkt als projectleider bij de Tussenvoorziening en bij 't Groene Sticht in Utrecht. Hij legt zich in Utrecht al meer dan 20 jaar toe op het initiëren, opzetten en borgen van projecten gemengd wonen met mensen die dakloos zijn geweest. Gemengd woonprojecten die hij met samenwerkende partners heeft opgezet zijn o.a. 't Groene Sticht, Paranadreef, Majella, Place2BU, Lichtpenweg, Seyster Veste, Meanderpark, Tango, MIXIT en LIVIN en BUUR. Nico Ooms is samen met Maarten Davelaar en Lia van Doorn (lector Wonen en Welzijn, Hogeschool Utrecht) initiatiefnemer van de Ontwikkelwerkplaats Gemengd Wonen.

Maarten Davelaar is een ervaren onderzoeker in het sociale domein. Hij was initiatiefnemer van de Ontwikkelwerkplaats Gemengd Wonen en begeleidt samen met Nico Ooms en Irene Leijten de Leergang Gemengd Wonen. Hij verricht veel onderzoek naar gemengde woonvormen en deelt zijn kennis graag met woningcorporaties, zorg- en opvangorganisaties en gemeenten. Zijn onderzoeksinteressen betreffen verder dak- en thuisloosheid, empowerment van kwetsbare burgers, community development en de samenwerking tussen particuliere organisaties en overheden. Hij is als senior-onderzoeker verbonden aan het lectoraat Wonen en Welzijn bij het Kenniscentrum Sociale Innovatie van de Hogeschool Utrecht en werkt daarnaast als zelfstandig onderzoeker. In zijn onderzoek combineert hij zoveel mogelijk de perspectieven van burgers/bewoners/cliënten, uitvoerend professionals en beleidsmakers/bestuurders.

Aly Gruppen werkt als onderzoeker en docent (master Social Work) aan de Hogeschool Utrecht. Daarnaast is ze als coördinator van de afstudeerrichting GGZ-agoog en praktijk coördinator van het derde jaar, nauw betrokken bij de ontwikkelingen in het werkveld. Juist de driehoek onderwijs, praktijk én onderzoek inspireert haar om de toekomstige sociale professionals op te leiden. Het verbinden van onderwijs en onderzoek is één haar belangrijkste ambities. Aly Gruppen is betrokken bij de ontwikkeling en uitvoering van onderzoekprojecten rond onder andere gemengd wonen, 'een zachte landing in de wijk' en burenccontacten vanuit het lectoraat Wonen en Welzijn.

Erik Patist is adviseur volkshuisvesting bij woningbouwcorporatie Portaal met bijzondere kennis over gemengde woonprojecten als 't Groene Sticht, Majella Wonen, Parana, Place2bu en Meanderpark, Tango en BUUR. Hij was initiatiefnemer van Majella Wonen. Dit project won in 2017 de i-Openerprijs, de innovatieprijs van de branchevereniging van de woningbouwcorporaties. Hij heeft samen met Nico Ooms het hoofdstuk over gemengd wonen geschreven in de winnende tender voor de Cartesius Driehoek (Utrecht). Hiervan start de bouw in 2024.

Tijdens de Leergang gemengd wonen geven ook andere deskundigen hun theoretische, praktische en persoonlijke inzichten mee.